

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในระหว่างคดี : ศึกษากรณีการปล่อยชั่วคราวในคดีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี
ชื่อผู้เขียน	สุนทร นามแสง
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะช
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในการขอประกันตัวกรณีเข้ามอบตัวรับทราบข้อกล่าวหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 ในปัจจุบันนั้นผู้ถูกกล่าวหามักจะได้รับการปฏิบัติในระหว่างคดีในชั้นศาลไม่เท่าเทียมกัน คำว่า “ผู้ต้องหา (ผู้ถูกกล่าวหา) คือประธานในคดี” มักจะถูกละเลยได้รับการปฏิบัติไม่เสมอภาคกัน ซึ่งความเป็นจริงในปัจจุบันผู้ถูกกล่าวหาในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับนั้น หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าคดีศาลแขวงนั้น ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้าพบพนักงานสอบสวนเพื่อรับทราบข้อกล่าวหาแล้ว ในทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนส่วนใหญ่แล้วจะไม่เรียกจัดให้มีการประกันตัว เพราะถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ถูกจับกุมจึงมิได้มีการควบคุมตัว อีกทั้งอัตราโทษจำคุกไม่สูงมากนัก เพียงแต่แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหาแล้วก็ปล่อยตัวไป โดยให้สาบานตัวว่าจะมาพบพนักงานสอบสวนตามกำหนดนัดเท่านั้น หากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ก็จะส่งสำนวนความเห็นพร้อมตัวผู้ถูกกล่าวหาให้พนักงานอัยการพิจารณา และในชั้นพนักงานอัยการเมื่อพิจารณาแล้วในทางปฏิบัติส่วนมากก็จะให้ผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบกำหนดนัดแล้วปล่อยตัวไป โดยให้สาบานว่าจะมาพบตามกำหนดนัดเท่านั้น ไม่ได้เรียกให้มีการประกันตัวเช่นกันแต่อย่างใด

แต่ในชั้นศาลแล้ว เมื่อพนักงานอัยการยื่นคำฟ้องพร้อมตัวผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ศาลชั้นต้น บางศาลอาจจะเรียกให้มีการประกันตัว ส่งผลให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกควบคุมตัวแทนที่จะให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาไปจัดหาเงินมาจ่ายบรรเทาผลร้ายให้ผู้เสียหาย ส่งผลให้ในคดีบางคดี เช่น คดีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัวซึ่งสามารถไต่ถามในชั้นศาลได้ หรือคดีที่เกิดจากการจรรยา (ไม่มีเจตนากระทำผิด) ได้รับการพิจารณาคดีและผู้เสียหายได้รับการเยียวยาแล้ว ซึ่งน่าจะผิดหลักการความเสมอภาคกันในกฎหมายตามหลักนิติธรรม หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการอำนวยความสะดวกทางอาญา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 3 วรรคสอง มาตรา 4, 26, 30 และ 40 (1) (7)

และไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 หรือบางคนก็เมื่อผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าในวันถูกฟ้องต่อศาลแล้วจะต้องมีการประกันตัวในชั้นศาล และเมื่อจัดเตรียมหาหลักประกัน หรือหลักทรัพย์ประกันไม่ได้แล้วก็มักจะหลบหนี พนักงานอัยการไม่สามารถฟ้องคดีได้ ทำให้มีคดีค้างพิจารณาและผู้เสียหายไม่ได้รับการชดใช้ในทางทรัพย์สิน หรือเมื่อผู้ถูกกล่าวหาถูกฟ้องต่อศาลแล้วบางคนก็ไม่มีเงินซื้อหลักทรัพย์ประกัน (ปัจจุบันมีบริษัทขายหลักทรัพย์ประกันอิสราฟ) และหากรับสารภาพตามฟ้องศาลก็จะลดโทษให้ครึ่งหนึ่ง ผู้ต้องหา (จำเลย) มักจะเลือกจำคุกเนื่องจากอัตราโทษไม่สูงมากทำให้ปริมาณคดีไม่ลดลง ส่งผลให้เป็นปัญหา “คดีล้นศาล คนล้นคุก” ตามมา ส่วนผู้เสียหายก็จะได้รับการเยียวยาหรือชดใช้ในทางทรัพย์สินล่าช้า หรือหากจะไปฟ้องร้องทางแพ่งก็ทำให้เสียเวลามาก ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยในคดีประเภทนี้ไม่มีโอกาสได้ต่อสู้คดีพิสูจน์ข้อกล่าวหาเท่าที่ควรซึ่งไม่เป็นไปตามหลักอำนาจความยุติธรรมตามกฎหมาย

ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่าการเอาตัวบุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในระหว่างการดำเนินคดีก่อนศาลตัดสินควรจะเป็นไปในแนวทาง “อาศัยเหตุอันมีความจำเป็นที่จะเอาตัวไว้ในอำนาจรัฐอันเป็นเหตุหลัก และเหตุแห่งความร้ายแรงแห่งความผิดอันเป็นเหตุรอง” โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากเหตุแห่งความร้ายแรงแห่งความผิดแล้ว หากคดีมีอัตราโทษเล็กน้อยและเป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาเข้ามาขอตัวแล้ว รัฐควรมีหลักปฏิบัติในการปล่อยชั่วคราวในคดีที่ผู้เขียนได้ทำการศึกษาวิจัยนี้ให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยคำนึงถึงข้อหา อัตราโทษ ความเป็นไปได้ในการไต่กลับบรรเทาผลร้าย และให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามกฎหมายอย่างเต็มที่ด้วย

Thesis Title	Protection of the Suspect's Rights during the Proceedings: Case Study of Temporary Release in the Case of Maximum Punishment Not Exceeding Three Year Imprisonment
Author	Mr. Soonthorn Namsaeng
Thesis Advisor	Dr.Uthai Athivej
Department	Law
Academic Year	2012

ABSTRACT

Although the right of the suspect to temporary release in case such suspect has turn himself in is provided under the Criminal Procedure Code Section 134, it appears that the suspect may be treated not in the same manner during the court's proceedings. The notion that "suspect" is the key to the case might have been neglected and this has led to unfair treatment in some cases. In case of suspect in the case of which the maximum penalty is not exceeding three year imprisonment or sixty thousand baht or both or alternately called case under jurisdiction of district court, if he/she has decided to meet the inquiry officer by him/herself to acknowledge the charge, the inquiry office will practically not impose bailing out requirements as the suspect has not been arrested while the punishment in this kind of case is not very severe. The suspect is therefore asked to simply make a sworn to see the inquiry office anytime upon request and as scheduled. If the inquiry officer decides it is reasonable to press a charge against such suspect, he will forward the file and take the suspect to see the public prosecutor. In most cases, the public prosecutor will do in same way as that of the inquiry officer, that is, the suspect will be asked to acknowledge the charge and released under conditions without imposing any bailing-out requirements.

However, this procedure may differ in the court proceedings as the court usually calls bailing-out guarantee which may cause the suspect or the accused to be under detention which may prevent him from gathering fund to remedy the victim or his family in some cases especially those compoundable offence or traffic case (without malicious intention) under which the case would be prolonged while the victim would be remedied in delay. This should be considered as

not being in line with the principle of impartiality under the rule of law, human dignity principle and criminal justice principle as guaranteed by the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2550 Section 3 paragraph two, Section 4, Section 26, Section 30 and Section 40 (1) (7). It is also not in compliance with the spirit of the Act for Establishment of and Procedure for Criminal Case in the District Court B.E.2499 or any some worse case when the suspect has realized that he will be subject to being put on trial and is not able to secure the guarantee for bailing out, he may choose to escape which will result in case suspension while justice has not been brought to the victim. In some cases that the suspect cannot afford to buy bailing out service from insurance company, he may choose to plead guilty to serve half of the punishment which will become the burden of the Department of Corrections while the victim will have no alternative but to seek for monetary compensation via civil case which might be a time consuming process in some case. In such a case, it appears that the suspect is indirectly forced to plead guilty and has no chance to defend his case, which is not in harmony with the criminal justice principles.

Therefore, the author suggests that treatment of such suspect during the court proceedings and before the court renders its decision should follow the approach that “necessary reason to detain person under the state power shall be the principal reason while severity of the offence shall be given the second priority” especially when having considered such severity of the offence, and it appears to be the case with minor rate of penalty and the suspect has voluntarily turned him-/herself in, the state should put in place the guideline for temporary release for this kind of case as a nationwide standard. This guideline shall take into account the charge, rate of penalty, possibility of reconciliation and remedy and also provide opportunity for the suspect to fully access criminal justice.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาของท่านอาจารย์ ดร.อุทัย อาทิเวช ที่ได้กรุณาใช้เวลาอันมีค่ายิ่งรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่ผู้เขียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อศาสตราจารย์ ดร. คณิต ฅ นคร ที่กรุณาใช้เวลาอันมีค่ายิ่งรับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุดม รัฐอมฤต อาจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่ใช้เวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำต่างๆ ตลอดจนถึงแนะนำให้เพิ่มเติมข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนแล้วเสร็จ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่น้อง และเพื่อนๆ ทุกคนที่ได้เรียนได้ช่วยเหลือกันในการค้นหาข้อมูล พร้อมทั้งให้กำลังใจกันมาตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีคุณค่าหรือก่อให้เกิดประโยชน์อย่างใด ผู้เขียนขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ผู้ที่เป็นที่เคารพรักรยิ่งของผู้เขียน และหวังว่าผู้ศึกษาค้นคว้าจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการศึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคำติชมผู้เขียนขอน้อมรับด้วยความยินดียิ่งแต่เพียงผู้เดียว

สุนทร นามแสง